

ВИКОРИСТАННЯ КЛАСТЕРНОГО ПІДХОДУ ДО ЕКОЛОГІЗАЦІЇ ЛОГІСТИЧНИХ ПРОЦЕСІВ

В.М. Кислий, кандидат економічних наук, Т.І. Жарик, аспірант
Сумський державний університет, м. Суми

Кластер є прикладом системи виробництва, що функціонує в умовах глобальної конкуренції. Концепція «кластеру» використовується для різноманітних цілей: підвищення конкурентоспроможності підприємств, проведення допоміжних колективних досліджень, впровадження системи управління навколишнім середовищем тощо [1].

Одним зі шляхів до виходу України на траєкторію сталого розвитку полягає в комплексному реформуванні системи державного та регіонального управління, націленому на суттєве підвищення конкурентоспроможності економіки країни в цілому та окремих її територій, створенні умов для глибокої взаємодії між транспортом та різними економічними галузями, їхньою конструктивною співпрацею з вузами і науково-дослідними організаціями. Формування кластеру розглядається як ефективний засіб подолання замкнутості підприємств на шляху до розвитку галузевого потенціалу регіону. Транспорт задовольняє потреби галузей економіки в транспортно-логістичному обслуговуванні, а вони, з одного боку, сприяють його розвитку за рахунок збільшення вантажоперевезень зі збільшенням обсягів діяльності, а з іншого – за рахунок залучення наукових установ до співпраці сприяють активізації інноваційної діяльності національної економіки, підвищенню рівня її конкурентоспроможності та зниженню антропогенного навантаження на довкілля.

Особливість еколого-орієнтованого транспортно-логістичного кластеру полягає у вирішенні двох основних завдань: економічної (підвищення ефективності логістичної діяльності) та екологічної (забезпечення раціонального використання природних ресурсів, зменшення негативного впливу логістичної діяльності на довкілля). Для вироблення ефективної стратегії екологічно-орієнтованого управління логістичними процесами всі екологічні аспекти мають бути враховані в загальну систему планування.

На наш погляд, під еколого-орієнтованим транспортно-логістичним кластером (ЕОТЛК) слід розуміти – сконцентроване на певній території об'єднання суб'єктів господарювання, які спеціалізуються на наданні логістичних послуг, а також пов'язаних з їх діяльністю організацій, що використовують ці послуги, та забезпечують ефективне управління логістичними процесами на основі реалізації принципів сталого розвитку.

Мета створення ЕОТЛК полягає в управлінні логістичними процесами ефективним сучасним способом з метою просування на ринок якісного транспортно-логістичного обслуговування з найменшою шкодою навколишньому природному середовищу.

На регіональному рівні в рамках ЕОТЛК простіше організувати участь великої кількості підприємств у процесі впровадження екологічних інновацій в управління логістичними процесами, які поряд із позитивним соціально-економічним ефектом поліпшують стан довкілля або значно зменшують негативний вплив на нього. Під екологічними інноваціями ми розуміємо використання економічних сучасних автомобілів з метою економії паливно-енергетичних ресурсів, застосування нових видів палива (біодизелю), ефективне використання систем GPS моніторингу транспорту (скорочення пробігу автотранспорту до 5-15% за рахунок оптимізації маршрутів, автоматизована диспетчеризація з контролем в режимі реального часу скорочує час простою техніки та підвищує ступінь завантаження вантажного транспорту). Результати діяльності ЕОТЛК полягають у виконанні логістичних робіт та послуг, виробництво та споживання яких сприяє зниженню екодеструктивного впливу.

Створенню ЕОТЛК сприяє можливість залучення екологічних інвестицій. Державне агентство екологічних інвестицій займається розглядом та схваленням проектів екологічних інвестицій, обсяг коштів може становити від 1,5 до 50 млн. євро на проект і складати від 15 до 100% необхідних інвестицій в залежності від типу проекту [2].

Ефективне управління логістичними процесами на основі кластерного підходу з урахуванням екологічного фактору сприятиме досягненню конкурентоспроможності на національному і регіональному рівнях за рахунок мінімізації логістичних витрат та зниженню антропогенного навантаження на довкілля за рахунок координації напрямків руху, в т. ч. холостих пробігів, обсягів перевезень, впровадження інтегрованих постачань тощо.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Посібник з кластерного розвитку.- К.: Консорціум GFA, 2006.- 38 с.
2. Зелені інвестиції [Електронний ресурс] / Зелені технології. – Режим доступу: <http://zeleni.biz/%d0%b7%d0%b5%d0%bb%d0%b5%d0%bd%d1%96%d1%96%d0%bd%d0%b2%d0%b5%d1%81%d1%82%d0%b8%d1%86%d1%96%d1%97/>.

Екологічний менеджмент у загальній системі управління : збірник тез доповідей Тринадцятої щорічної всеукраїнської наукової конференції, м. Суми, 17-18 квітня 2013 р. / Відп. за вип. О.М. Теліженко. — Суми : СумДУ, 2013. — С. 60-62.